

LANNOO'S AUTOBOEK

OOST-CANADA

Heike en Bernd Wagner

LANNOO'S AUTOBOEK OOST-CANADA

ON THE ROAD

LANNOO

INHOUD

INLEIDING 7

Afwisselend en met een rijke geschiedenis:
een reis door Oost-Canada

PRAKTISCHE INFORMATIE 13

Verklaring van de symbolen 31

OVERNACHTEN 33

DE MOOISTE ROUTES DOOR OOST-CANADA

Inleiding 54

Route 1 Ontario en Québec 58

Toronto – Kingston – Montréal – Ottawa – Sudbury – Toronto –
Niagara Falls (1883 km)

Route 2 Québec, New Brunswick en New England 70

Montréal – Québec – schiereiland Gaspé – Caraquet –
Moncton – Saint John – Acadia Park –
White and Green Mountains – Montréal (2910 km)

Route 3 Nova Scotia, New Brunswick en Prince Edward Island 88

Halifax – Lunenburg – Saint John – Moncton –
Prince Edward Island – Pictou – Cape Breton Island –
Sherbrooke – Halifax (2557 km)

Route 4 Newfoundland 102

North Sydney – Rocky Harbour – St. Anthony – Twillingate –
Cape Buenavista – Avalon Peninsula (2306 km)

DE MOOISTE REGIO'S VAN OOST-CANADA

REGIO 1	Toronto	111
	De Canadese megametropool	
REGIO 2	Ottawa	127
	Van houthakkersdorp tot federale hoofdstad	
REGIO 3	Niagara Falls	137
	De populairste watervallen ter wereld	
REGIO 4	Provincie Ontario	145
	Contrast in superlatieven	
REGIO 5	Montréal	169
	De Frans-Canadese wereldstad	
REGIO 6	Québec	183
	Prachtige oude stad boven op een hoge klif	
REGIO 7	Provincie Québec	195
	Een stukje Frankrijk in Noord-Amerika	
REGIO 8	New Brunswick	213
	Acadische cultuur en adembenemende natuur	
REGIO 9	Prince Edward Island	229
	Land te midden van de golven	
REGIO 10	Nova Scotia	239
	Van Schotten en zeelui	
REGIO 11	Newfoundland	263
	Elanden, ijsbergen en eenzaamheid	
REGIO 12	New England	281
	Heerlijk romantische kusten en kleurrijke bossen	

GESCHIEDENIS	295
---------------------------	-----

Markante data en gebeurtenissen

Plaatsnamen- en trefwoordenregister	308
Namenregister	310
Fotoverantwoording	312

AFWISSELEND EN MET EEN RIJKE GESCHIEDENIS

— Een reis door het oosten van Canada —

In de eindeloze vlakten van Noord-Amerika ligt het op één na grootste land ter wereld, dat met bijna 36 miljoen inwoners maar dun bevolkt is. Aan de oostkant van het continent eindigt Oost-Canada in de golven van de Atlantische Oceaan. Wie denkt niet meteen aan roodbruine esdoorns, eenzame bossen, pittoreske vissersdorpjes, in het rood geklede politieagenten te paard en heel veel ijs en sneeuw?

Als u Toronto met het vliegtuig nadert, ziet u niets van die dingen, alleen eindeloze huizenrijen en brede autowegen die zich uitstrekken zoals de asfaltarmen van een of andere megastad in de Verenigde Staten. Wanneer u op het panoramaplatform van de 447 meter hoge CN Tower staat en een blik werpt op de grootste wolkenkrabbers van het land wordt duidelijk dat de ultramoderne metropool Toronto erg belangrijk is voor het moderne Canada. Het is een druk zaken centrum dat in de economische concurrentiestrijd opgewassen is tegen de Verenigde Staten.

Verder naar het noordoosten, aan de St.-Lawrencerivier, telt de levendige, Franssprekende miljoenenstad Montréal bijna evenveel inwoners. Die stad blijft net zoals Toronto almaar groeien, maar het leven verloopt er in een totaal ander ritme en er heerst een andere sfeer. De stad draagt duidelijk een Franse stempel, ze is wereldwijd en charmant. Het is een stad die het Franse levensgevoel, de joie de vivre, ook uitstraalt naar buitenstaanders. Vieux-Montréal is een toeristische trekpleister. De pittoreske oude stad met de vele 18de- en 19de-eeuwse huizen heeft de bouwwoede van de moderne tijd zonder al te veel kleerscheuren doorstaan. Zowel overdag als 's avonds ontmoeten inwoners en toeristen elkaar in de cafés, de bioscopen en de restaurants van het historische stadscentrum.

Ook Québec, de grande dame onder de Oost-Canadese steden en de hoofdstad van de gelijknamige provincie, straalt haar eigen karakteristieke charme uit. De stad is al sinds de roemruchte tijden van de spoorwegaanleg een reis waard. Voor velen is Vieux-Québec het mooiste historische stadscentrum van Noord-Amerika. Ten slotte is er in het uiterste oosten van Ontario ook nog

◀ Een jonge eland in Algonquin Provincial Park

De facto is Canada tweetalig. Québec en delen van New Brunswick zijn Franstalig en de rest van het land is Engelstalig. Daarnaast zijn er nog de talrijke talen van de oorspronkelijke inwoners. Van 'echte' tweetaligheid is er behalve in New Brunswick nauwelijks sprake. De kennis van de tweede taal is overal nogal pover.

- Middag:** Loop verder stadinwaarts via de rue Saint-Sulpice die overgaat in de rue Saint-Urbain. Maak een kort ommetje naar het **Quartier Chinois** (de Chinese wijk) aan de rue de La Gauchetière E., tussen rue Clark en rue Saint-Urbain. Loop door het **Complexe Guy-Favreau** en sla links af in de boul. René-Lévesque O. naar het moderne winkelcentrum aan de **Place Ville-Marie** en het Gare Centrale (centraal station). De **Église anglicaine Saint-George** aan de Pl. du Canada (hoek van rue Peel en rue de La Gauchetière E.), de **Cathédrale Marie-Reine-du-Monde** aan de hoek van de boul. René-Lévesque O. en de rue Mansfield voor de wolkenkrabber Le 1000 de La Gauchetière.
- Loop via de rue University naar het Musée McCord d'Histoire canadienne in de rue Sherbrooke naast de Université McGill. 800 meter verder in de rue Sherbrooke O. bevindt zich het **Musée des Beaux-Arts de Montréal**. Sla links af in de populaire winkel- en restaurantstraat rue Crescent.
- Avond:** Slenteren over het interessantste deel van de **rue Sainte-Catherine**, tussen de rue Saint-Hubert en de rue Peel. Maak een ommetje langs de studentenwijk **Quartier Latin** in de rue Saint-Denis. De twee grote winkelcentra, **Centre Eaton de Montréal** en **La Baie**, liggen in de rue Sainte-Catherine aan weerskanten van de rue University.

5 VAN MONTRÉAL NAAR OTTAWA

In de hoofdstad van Canada

193 km

ROUTE Montréal – Ottawa

KM	TIJD	ROUTE
0	8.30 u	Vanaf Montréal neemt u Rte. 40 (in Ontario Hwy. 417) naar
193	10.30 u	Ottawa .
	12.00 u	Parc de la Gatineau, Musée Canadien de l'Histoire,
	18.00 u	de wijk ByWard Market.

We trekken verder naar **Ottawa** (zie blz. 127), de Canadese federale hoofdstad, in Ontario. Het platteland, bezaaid met kleine dorpjes met boerderijen, raast tussen de Ottawa River en de St. Lawrence River voorbij. Al snel brengt de highway u in de voorsteden van Ottawa, die met hun malls en winkelstraten er typisch Noord-Amerikaans uitzien. Maar Ottawa laat u vandaag links liggen. U brengt de middag door in het prachtige, uitgestrekte **Parc de la Gatineau** aan de Québecse zijde van de Ottawa River. Daar kunt u wandelen, fietsen of picknicken.

Na de middag kunt u het **Musée Canadien de l'Histoire** bezoeken, dat u niet alleen met interessante tentoonstellingen verwent, maar ook met een schitterend uitzicht op Ottawa op de andere oever.

Als u zich 's avonds nog voldoende fit voelt, staat niets een kennismaking met het nachtleven in een van de vele restaurants en cafés in de buurt van ByWard Market in de weg.

◀ St.-Jozefskerk in
Montréal

U vindt de route op de
kaart op blz. 61.

6 OTTAWA

De aantrekkelijke hoofdstad van Canada

TIJD

Ochtend:

ROUTE

Het vertrekpunt zijn de **Parliament Buildings** aan Wellington St. De weg loopt stroomafwaarts naar het **Supreme Court of Canada**, het opperste gerechtshof. Via Bay St. en de Sparks Street Mall gaat u naar **Confederation Square** en verder naar het **Rideau Canal**. Maak een wandeling naar de acht sluizen van de **Ottawa Locks**, op het einde van het kanaal waar de sluizen een hoogteverschil van 25 meter overbruggen. Ten oosten ervan staat Château Laurier, een van de paradepaardjes van de beroemde Canadese spoorweghotels.

Over de middag: Lunchpauze in de wijk **ByWard Market**.

Middag:

Volg York St. en sla aan Sussex Dr. rechts af. Rechts ziet u de tweelingtorens van de **Cathedral-Basilica of Notre-Dame**, tegenover de National Gallery of Canada. Loop verder naar de Royal Canadian Mint. Daarachter ligt Nepean Point.

Avond:

Sound and Light Show on Parliament Hill bij het parlement.

7 ALGONQUIN PROVINCIAL PARK

Sprookjesachtig kanogebied

347 km

ROUTE Ottawa – Algonquin Provincial Park – Huntsville

KM TIJD

0 8.30 u

ROUTE
Neem in **Ottawa** Hwy. 417 en aan het einde daarvan de Trans-Canada Hwy. 17; afslaan naar Hwy. 60, via **Renfrew** naar

237 11.45 u

Whitney, de oostelijke ingang van **Algonquin Provincial Park**. Via Hwy. 60 (Parkway Corridor) door het park naar

347 18.00 u

Huntsville.

Een stadsplattegrond van Ottawa en een beschrijving van de wandeling vindt u vanaf blz. 129, informatie vanaf blz. 133.

Via de in grote mate als autoweg aangelegde Trans-Canada Highway 417/17 verlaat u in het dal van de Ottawa River al snel de federale hoofdstad van Canada. Een beetje stroomopwaarts van **Renfrew** beloven wilde stroomversnellingen een spannend *whitewater*-avontuur, raften op de witte schuimkoppen van een wilde rivier.

Via Highway 60 bereikt u een beetje verder **Whitney**, de toegangspoort tot **Algonquin Provincial Park** (zie blz. 148). Algonquin, het land van elanden en wolven, is het belangrijkste kanogebied van Canada en op heel veel plaatsen worden er kano's verhuurd. Bezoekers zouden minstens een boottocht van een halve dag moeten ondernemen. De kanoroutes op de vele meren zijn ook geschikt voor beginners. Alleen voor meerdaagse tochten is het verstandig om in het hoogseizoen te reserveren.

In het park zelf zijn er verscheidene campings maar slechts weinig (dure) hotelbedden. Ook in **Whitney** is het overnachtingsaanbod nogal klein, terwijl **Huntsville** aan de westelijke ingang van het park veel hotels en motels telt.

▲ Populaire vrijetijdsbesteding: kanovaren in Algonquin Provincial Park

8 SUDBURY

Uitstekende musea

238 km

ROUTE Route: Huntsville – North Bay – Sudbury

KM	TIJD	ROUTE
0	8.30 u	Vanaf Huntsville via Hwy. 11 tot in het centrum van de stad
73	10.00 u	North Bay . Verder via de Trans-Canada Hwy. 17 naar
238	12.30 u	Sudbury , Science North's Science Centre, Dynamic Earth.

Vanaf **Huntsville** loopt Highway 11 naar het noorden. Aan weerskanten van de comfortabele weg strekken zich reusachtige gebieden met bossen en meren uit. Tot aan de volgende grotere stad, **North Bay**, aan het langgerekte

Lake Nipissing, komt u alleen geïsoleerde dorpjes tegen. Dat is ook het geval tijdens de rest van de etappe langs de Trans-Canada Highway 17 naar **Sudbury** (zie blz. 164). De bijna lijnrechte weg tussen beide steden vormt de (fictieve) grens tussen het zuidelijke en het noordelijke deel van Ontario. De alternatieve route van Huntsville via Highway 3 naar Parry Sound en via Highway 69 naar Sudbury is ongeveer even lang, maar neemt iets meer tijd in beslag.

De populairste bestemming onderweg is een drie uur durende cruise vanaf het vakantieoord **Parry Sound** (5800 inwoners) aan de gelijknamige, diep ingesneden baai. Tussen de talrijke, uit graniet gevormde eilanden van **30.000 Islands** vaart de *Island Queen*, die 550 personen kan vervoeren, door de smalle kanalen en het stille water.

- 'Whitefish Lake Annual Traditional Gathering' in Sudbury

ISLAND QUEEN CRUISE

9 Bay St., Parry Sound
Ont. P2A 1S4
T (705) 746-2311 en
1-800-506-2628

www.islandqueencruise.com

Juli-aug. dag. 10 u, een tocht van 2 u,
\$ 28/14
Juni-half okt. dag. 13 u, een tocht
van 3 u, \$ 38/19

Het dok bevindt zich op de plek waar
de Seguin River in Georgian Bay
uitmondt.

9 MANITOULIN ISLAND

Het grootste eiland in een zoetwatermeer

196 km

ROUTE Sudbury – Little Current – South Baymouth – veerboot naar Tobermory

KM	TIJD	ROUTE
0	8.30 u	Vanaf Sudbury via Hwy. 17 en Hwy. 6 naar
74	9.30 u	Espanola . Verder via Hwy. 6 naar Manitoulin Island , via Little Current en Manitowaning naar
196		South Baymouth ; veerboot (1 u 45 min.) naar Tobermory .

De aantrekkelijke, bochtenrijke Highway 6 slingert vanaf **Espanola** over de typische granietrotsen van Canada langs rivieren, baaien en beboste eilanden. Tal van uitkijpunten nodigen u telkens weer uit voor een pauze. Via de tot historisch monument uitgeroepen draaibrug uit 1913, die om het uur boten doorlaat, bereikt u **Little Current** op **Manitoulin Island** (zie blz. 156). Vlak achter de brug bevindt zich een informatiecentrum. Met ongeveer 1500 inwoners is Little Current de grootste nederzetting op het eiland. De hoofdstraat van het verzorgde plaatsje loopt langs de waterkant en daar liggen op zomeravonden mooie, witte zeil- en motorboten in het water te dobberen.

Als u voldoende tijd hebt, is een rondrit op Manitoulin Island via Highway 540 langs de noordkust, op zijn minst tot **Gore Bay** en misschien zelfs tot de **Mississagi Lighthouse**, de moeite waard. Onderweg brengen wandelpaden, zoals de mooie Cup and Saucer Trail u omhoog naar het **Niagara Escarpment** en bij **Kagawong** storten de op een sluier lijkende **Bridal Veil Falls** de diepte in. Aan de aanlegsteiger van de veerboten naar het vasteland in het onopvallende **South Baymouth** aan de rotsige zuidpunt van Manitoulin Island valt alleen de rood-witgestreepte vuurtoren op.

U vindt de route op de kaart op blz. 66.

10 TOBERMORY

Boottochten boven scheepswrakken

U vindt de route op de kaart op blz. 66.

199 km

ROUTE Tobermory – Fathom Five – Bruce Peninsula National Park – Wasaga Beach

KM	TIJD	ROUTE
0	8.30 u	In Tobermory naar Fathom Five National Marine Park. Verder via Hwy. 6 naar
9	11.30 u	Cyprus Lake in Bruce Peninsula National Park. Via Wiarton en Hepworth naar
116		Owen Sound ; Hwy. 26 en Hwy. 92 tot
199	18.00 u	Wasaga Beach .

REGIO 2

OTTAWA

— Van houthakkersdorp tot federale hoofdstad —

Ottawa heeft al heel lang geleden zijn provinciale karakter, dat de stad nog tot ver in de 20ste eeuw kenmerkte, voor multiculturele verscheidenheid verruild. Tegelijkertijd heeft de stad haar nostalgisch-lieflijke karakter bewaard. Doordat de regering de grootste werkgever is, is de hoofdstad grotendeels gespaard gebleven van industriële bedrijven. Hun plaats wordt ingenomen door een aantal mooie stadsparken, met bomen omzoomde straten, unieke musea en andere belangrijke culturele bezienswaardigheden. Oud en nieuw hebben zich hier ongestoord naast elkaar kunnen ontwikkelen en zo komt het dat de stenen gebouwen uit de 19de eeuw zich kunnen spiegelen in de schitterende glazen gevels van de kantoortorens. En ondanks alle regeringsactiviteiten was er altijd voldoende tijd om te feesten. Ottawa noemt zichzelf niet voor niets de *City of Festivals* en op Canada Day, de nationale feestdag op 1 juli, sprankelt in de lucht boven de hoofdstad het mooiste vuurwerk van het land.

De Canadese hoofdstad Ottawa (900.000 inwoners) ligt aan de grens met de provincie Québec. In de hele agglomeratie, dus samen met de zusterstad **Gatineau** op de tegenoverliggende oever van de Ottawa River, leven meer dan 1,31

▲ Aflossing van de wacht op Parliament Hill in Ottawa

Colonel By Drive is net als andere mooie straten in Ottawa en Gatineau tijdens de 'Alcatel-Lucent Sunday Bikedays' in de zomermaanden op zondagochtend afgesloten voor het autoverkeer en voorbehouden aan fietsers, rollerbladers en joggers.

Een stadplattegrond van downtown Ottawa vindt u op blz. 130.

miljoen mensen. Maar in tegenstelling tot andere Canadese grootsteden die uitgesproken Engels- of Franstalig zijn, beheersen veel inwoners van Ottawa de beide landstalen en is de verhouding tussen Franstalige en Engelstalige Canadezen ongeveer gelijk.

Ottawa is het belangrijkste politieke adres van Canada en de stad biedt dan ook onderdak aan de gouverneur-generaal, de premier, het federaal parlement en internationale vertegenwoordigers. Vooral aan **Sussex Drive**, de kilometerslange *Mile of History*, vindt u heel wat ambassades. Daar bevinden zich ook de door de beroemde Québecse architect Moshe Safdie ontworpen City Hall, de Rideau Hall, het Canada Pavilion en het mooie Rockcliffe Park.

De binnenstad vlijt zich aangenaam en overzichtelijk tegen de Ottawa River, waarin de Rideau River (*rideau* = Frans voor gordijn) met een brede waterval uitmondt, en tegen het **Rideau Canal**, dat van noord naar zuid door de stad loopt. Het kanaal, dat met zijn sluizen al een attractie op zich vormt, wordt omgeven door verscheidene stadsparken, de Queen Elisabeth Drive-way langs de westelijke en de Colonel By Drive langs de oostelijke oever.

Een blik op de landkaart en u ziet de gunstige ligging van Ottawa aan de Ottawa River, de Rideau River en de Rivière Gatineau. Ook Samuel de Champlain waardeerde dat. Hij was de eerste Europeaan die in 1613 in deze uithoek van het land belandde. Hij peddelde een stukje stroomopwaarts op de onstuimige Ottawa River, zag een onmetelijke bosrijkdom en ontelbare pelsdieren en bracht die onontgonnen wildernis onder de aandacht van de wereld. Pelshandelaren en ontdekkingsreizigers kwamen en gingen, op de voet gevolgd door de eerste handige handelaren. Ze ontmoetten elkaar op het kruispunt van de waterwegen van het latere Ottawa en trokken van hieruit het binnenland in.

Pas rond 1800 vestigden de eerste Europeanen zich aan de kant van het huidige Gatineau in Québec, met uitzicht op de hoge klippen waarop later de parlementsgebouwen zouden verrijzen. Met de belofte een kanaal te graven, lokten de Britse heersers de kolonisten naar de kant van Ontario.

Pas door de naweeën van de Brits-Amerikaanse oorlog ontwaakten de nederzettingen uit hun doornroosjesslaap. Uit angst voor nieuwe Amerikaanse aanvallen begonnen Britse legeringenieurs onder leiding van Colonel John By in 1826 met de bouw van het Rideau Canal, dat helemaal tot in Kingston aan Lake Ontario liep. Via de in totaal 200 kilometer lange waterweg, een vernuftig netwerk van kanalen, meren en rivieren, konden goederen sneller getransporteerd worden en waren ze ook beter beschermd tegen mogelijke Amerikaanse overvallen.

Het kanaal was klaar in 1832 en zorgde voor het verhoogde commerciële succes. Daar waar het Rideau Canal uitmondt in de Ottawa River is tijdens de aanleg van het kanaal de nederzetting Bytown ontstaan. Die groeide sterk en al snel kringelde er rook uit de hout- en papierfabrieken langs de Ottawa River. Korte tijd later werd de nijvere kleine stad omgedoopt tot Ottawa, wat in de taal van de Algonquin 'de handelaren' betekent.

In 1857 gebeurde iets onverwachts. In een moedige en ietwat eigenzinnige bui promoveerde Queen Victoria het kleine Ottawa tot toekomstige hoofdstad van het land. Daarmee maakte ze een einde aan de twisten tussen de concurrerende steden Toronto, Kingston en Montréal. Tussen 1859 en 1865 ontstonden de markante parlamentsgebouwen en in 1867, op hetzelfde moment als de oprichting van de *Dominion of Canada*, werd Ottawa officieel uitgeroepen tot hoofdstad van de confederatie.

WANDELING DOOR OTTAWA

Een wandeling door Ottawa begint u het beste aan de **Parliament Buildings**. Op de vooruitspringende rots boven de Ottawa River, waar kolonisten zich vroeger slechts met tegenzin kwamen vestigen, worden vandaag ontelbare toeristengroepen rondgeleid door de neogotische parlamentsgebouwen.

In 1916 verwoestte een brand de middenbouw, die later volgens de originele plannen werd heropgebouwd. Alleen de bibliotheek met de indrukwekkende rotonde bleef gespaard. De 90 meter hoge **Peace Tower** bezit niet alleen 53 klokken, waarvan de zwaarste meer dan tien ton weegt en die op werkdagen vanuit de hoogte een concert brengen, hij biedt ook een adembenemend uitzicht.

Op de uitgestrekte grasvelden voor Parliament Hill is er altijd wel iets te doen. Hier brandt de eeuwige **Centennial Flame**, die voor het eerst ontstoken werd naar aanleiding van de honderdste verjaardag van de Dominion of Canada. In de zomer wordt het grote, verzorgde grasveld dagelijks om tien uur het toneel van een druk gefotografeerd spektakel: de optocht en ceremoniële **Changing the Guard** van twee Canadese regimenten. 's Avonds presenteert het klank- en lichtspel **Sound and Light Show on Parliament Hill** beschouwingen over de geschiedenis van Canada. Net zoals de afwisseling van de wacht staat ook dat aantrekkelijke spektakel op het to-dolijstje van de meeste mensen die Ottawa bezoeken.

De wandeling leidt u in alle rust langs het **Supreme Court of Canada**, het opperste gerechtshof van het land. Vlakbij, aan Wellington Street, komt u voorbij de **National Library** en de **Public Archives**. Dan bereikt u de **Sparks Street Mall**, een geheel van winkels, terrasjes, plantenbakken met bloemen en

Festivals in Ottawa:
In de eerste helft van mei lokt Ottawa tijdens het elf dagen durende 'Canadian Tulip Festival' (www.tulipfestival.ca) met concerten, vuurwerk, een botenoptocht, enz. Duizenden tulpen bloeien dan in alle kleuren. Het bloemenspektakel herinnert eraan dat prinses Juliana tijdens de Tweede Wereldoorlog in Ottawa in ballingschap was en het Nederlandse koningshuis in de herfst van 1945 als dank ongeveer 100.000 tulpenbollen naar Ottawa stuurde.

Begin juli vindt het grootste blues- en gospelfestival (www.ottawabluesfest.ca) van Canada en het op een na belangrijkste van Noord-Amerika plaats. Het duurt elf dagen.

En in het eerste weekend van september stijgen in het Parc de la Baie in Gatineau tijdens het vijf dagen durende 'Festival de Montgolfières de Gatineau' (www.montgolfieresgatineau.com) in de naburige provincie Québec ongeveer 150 bonte heteluchtballons op.

Waar in de zomer witte boten varen en bloemen de paden tooien, ontstaat in de winter de langste ijsbaan ter wereld. Zelfs de kantoorbedienden in hun grijze, flanellen pakken glijden dan op schaatsen naar het werk. Op de oevers van het Rideau Canal wordt onderwijl warme koffie verkocht.

Het symbol van Ottawa zijn de statige parlamentsgebouwen op Parliament Hill.

De mooi in het rood uitgedoste troepen van de 'Governor General's Foot Guards' en de 'Canadian Grenadier Guards' zijn prachtig om te zien. Ze stellen zich dagelijks om 9.40 uur op aan de Cartier Square Drill Hall en marcheren dan naar Parliament Hill.

boompjes, marktkraampjes en het Sparks Shopping Centre. Bij de opening in 1961 was de drukke, kleine voetgangerszone tussen Elgin en Lyon Street een opzienbarende nieuwigheid in Canada. 's Middags stromen de bedienden met hun lunchpakketten en blikjes cola uit de door airco geregelde kantoren om even een beetje frisse lucht te happen in de groene oases van de winkelstraat. Ook Elgin Street, vlak om de hoek, is een populaire winkelstraat.

De Sparks Street Mall leidt oostwaarts naar **Confederation Square**. Dat plein met het oorlogsmonument, is het verkeersknooppunt van het stadscentrum. Daarnaast bevindt zich de opvallende cultuurtempel van Ottawa, het **National Arts Centre**. Maar eerst richten we onze aandacht op de oever van het **Rideau Canal**. De aanleg van het kanaal was immers de aanleiding tot het ontstaan van de stad.

Een militaire of transportfunctie heeft het kanaal al lang niet meer. Het is ondertussen ontwikkeld als recreatiegebied waar onder toezicht van de beheerder van de nationale parken van Canada, *Parks Canada*, kano's, motor- en zeilboten mogen varen. In mei bloeien op de oevers duizenden tulpen in alle mogelijke kleurcombinaties. Wie goed ter been is, wandelt langs het kanaal vanuit het centrum tot aan de Hartwell Locks, in totaal acht kilometer. Talrijke banken geven u de kans even te pauzeren en wat te eten. Ook fietsers, skaters en joggers maken gretig gebruik van het pad. U kunt zich de wandeling besparen door mee te varen met een van de mooie excursieboten van Paul's Boat lines. Dankzij het gezapige tempo kunt u de bezienswaardigheden langs het kanaal in alle rust bewonderen.

Een populair wandelingetje leidt van het National Arts Centre naar de acht sluizen van de **Ottawa Locks**, waar het kanaal in de rivier uitmondt. Via deze sassen slagen de boten erin het niveauverschil van 25 meter van en naar de

Ottawa River te overbruggen. Op het westelijke pad langs de sluizen verhaalt het kleine **Bytown Museum** aan de hand van historische tentoonstellingsstukken de lokale geschiedenis en de aanleg van het kanaal.

Terwijl slechts een eindje verder op de westelijke oever van het Rideau Canal de torens en torentjes van de **Parliament Buildings** de lucht in rijzen, verheft zich op de oostelijke oever **Château Laurier**, eveneens met talrijke torens, spitsen en groen uitgeslagen koperen daken. Dit luxehotel, dat in 1912 door de Canadese spoorwegmaatschappij 'Canadian Pacific Railway' in de stijl van een Frans Loirekasteel werd opgetrokken, is het paradepaardje van de grote Canadese spoorweghotels. Tussen Château Laurier en het Rideau Canal bevindt zich tot 2006 een prachtig, klein museum, het Canadian Museum of Contemporary Photography, met opvallende tentoonstellingen met moderne, Canadese fotografie. De collectie is intussen naar de National Gallery verhuisd. Tegenover Château Laurier en vlak bij het kanaal bevindt zich het mooie **Union Station**, dat in 1912 gebouwd werd. Momenteel is het conferentiecentrum van de regering er ondergebracht. Het nieuwe station werd naar de oostelijke rand van de stad verbannen. Pal naast Union Station nodigt het moderne winkelcentrum **Rideau Centre**, met zijn warenhuizen, winkels en restaurants, u uit voor een dagje shoppen.

Wie een ruime keuze van kleine, interessante restaurants of kroegen zoekt, kunnen we de wijk **ByWard Market** aanbevelen, ten noorden van Rideau Street en ten oosten van Sussex Drive. Vroeger sloten de kroegen van Ottawa om één uur en die van het naburige Gatineau/Hull om drie uur, maar intussen zijn de twee oevers overeengekomen een gemeenschappelijk sluitingsuur in te voeren, namelijk twee uur.

ByWard Market is al meer dan 150 jaar een traditionele en populaire boerenmarkt. Het gebied tussen York en George Street en de aanpalende straten is de laatste jaren uitgegroeid tot een populaire restaurant- en kroegenwijk. Trendy winkels en boetieks nodigen u uit om te winkelen en in het oude marktgebouw van 1927 worden nu kunst en kunstnijverheid tentoongesteld.

▼ Het Rideau Canal verbindt Ottawa met Lake Ontario

De 'Group of Seven' is een groep Canadese schilders die Canadese landschappen en dan vooral de Grote Meren schilderden.

Het Musée Canadien de l'Histoire met de IMAX-bioscoop is, samen met het bezoek aan de National Gallery, ongetwijfeld een van de hoogtepunten van een verblijf in Ottawa.

▼ Musée Canadien de l'Histoire in Gatineau

Aan Sussex Drive verrijzen de tweelingtorens van de **Cathedral-Basilica of Notre-Dame**. Deze kerk is de oudste van de stad en vooral de glasramen zijn de moeite waard. Ertegenover bevindt zich de indrukwekkende **National Gallery of Canada**, een modern gebouw van glas met een in het licht badende zuilengalerij en een opvallende toren. Het is een architecturaal kunstwerk van de architect Moshe Safdie. Hoewel het moderne gebouw een contrast vormt met de vele historische gebouwen van de stad, is het geheel toch harmonieus. De nationale galerij pakt uit met uitstekende permanente collecties Europese, Amerikaanse en Canadese kunst uit verschillende periodes, waaronder ook de moderne tijd. Tot de hoogtepunten behoren de schilderijencollecties van de *Group of Seven* en de Inuitkunst, die vooral bevallige, gladde stenen figuren, zonderlinge beendersculpturen, reproducties en tekeningen omvat die het leven in het noordpoolgebied uitbeelden. Een andere kunstschat van het museum is een complete kapel, de 19de-eeuwse Rideau Chapel. Vanuit de Great Hall hebt u een schitterend uitzicht op de parlamentsgebouwen en de Ottawa River.

We wandelen verder naar de **Royal Canadian Mint**, een gebouw met kasteelallures dat met imposante torens en kantelen zijn belangrijke rol extra in de verf zet. Binnen biedt de Canadese munt een goudtentoonstelling en wordt tijdens rondleidingen uitleg gegeven over de productie van de munten. Achter de Royal Canadian Mint ligt **Nepean Point**. Dat is het beste uitkijkpunt van Ottawa en bij het standbeeld van de ontdekkingsreiziger Samuel de Champlain hebt u een mooi panorama op het dal en beide oevers van de rivier.

Met de auto maken we een uitstapje naar het antropologisch **Musée de la Civilisation** in de zusterstad Gatineau, in Québec. Dat museum aan de Ottawa

River werd ontworpen door Douglas Cardinal. Het valt in eerste instantie op door de architecturale inplanting in de omgeving. De harmonisch afgeronde vormen passen uitstekend in het glooiende heuvellandschap van de Laurentides en door zijn ligging aan de Ottawa River biedt het een geweldig zicht op de skyline van de hoofdstad. De Grand Hall geeft een monumentale indruk dankzij de gevels, de totempalen en de tentoonstellingen over de indianen die aan de noordwestelijke kust van Canada leven, en een moderne plafondschildering van Alex Janvier. In de Canada Hall worden de bezoekers in andere periodes ondergedompeld. In chronologische volgorde wordt de sociaalhistorische ontwikkeling van de Canadese maatschappij behandeld. De diorama's lijken wonderbaarlijk echt en zijn vaak voorzien van levende personen in historische klederdracht. Ze geven duidelijke informatie over de periode van de indianen tot de Europese kolonisten. Op die 'reis door de tijd' ontmoet u pels-handelaren en pioniers en bezoekt u een walvisboot en een kleine stad. Veel onderdelen van de tentoonstelling zijn 'begaanbaar' en 'grijpbaar'.

Een bezoek aan het **Canada Agriculture and Food Museum** aan Prince of Wales Drive is meer dan de moeite waard, zeker voor toeristen met kinderen.

ByWard Market is synoniem met vers fruit, groenten, planten, brood en gebak, maar ook voor ambachtelijke kunst uit de Ottawa Valley en het naburige Québec. In de winter kunt u er ook kerstbomen en brandhout kopen.

INFORMATIE & TIPS

 OTTAWA TOURISM AND CONVENTION AUTHORITY
150 Elgin St., Ottawa, Ont. K2P 1L4
T (613) 237-5150 en 1-800-363-4465
www.ottawatourism.ca

 CAPITAL INFORMATION KIOSK
90 Wellington St.
Ottawa, Ont. K1P 5L1
T (613) 239-5000 en 1-800-465-1867
www.canadascapital.gc.ca

 BYTOWN MUSEUM
1 Canal Lane, aan de Ottawa Locks
Ottawa, Ont. K1P 5P6
T (613) 234-4570
www.bytownmuseum.com
Half mei–half okt. dag. 10–17 u, anders di.–zo. 11–16 u
Toegang: \$ 7/5

Klein museum over de geschiedenis van Ottawa en het prille begin als Bytown. In het oude Commisariat Building, het oudste stenen huis van Ottawa.

 CANADA AGRICULTURE AND FOOD MUSEUM
901 Prince of Wales Dr.
Ottawa, Ont. K2C 3K1
T (613) 991-3044 en 1-866-442-4416
www.cafmuseum.techno-science.ca

Maart–okt. dag. 9–17 u
Toegang: \$10/7
Een actieve, 500 hectare grote boerderij met een museum over de Canadese landbouw, stallen en weiden met schapen, varkens, koeien en paarden.

 CANADA AVIATION AND SPACE MUSEUM
11 Aviation Pkwy., dicht bij Rockcliffe Airport
Ottawa, Ont. K1G 5A3
T (613) 993-2010
www.museeae.techno-science.ca
Mei–begin sept. dag. 9–17 u, anders dag. behalve di. 10–17 u
Toegang: \$ 13/8

Interactieve tentoonstellingsruimtes, films en voorstellingen belichten de geschiedenis van de Canadese lucht- en ruimtevaart. Tentoonstellingen van historische vliegtuigen.

 CANADA SCIENCE AND TECHNOLOGY MUSEUM
1867 St. Laurent Blvd.
(afrit 115 op Hwy. 417)
Ottawa, Ont. K1G 5A3
T (613) 991-3044 en 1-866-442-4416
www.sciencetech.technomuses.ca
Mei–begin sept. dag. 9–17 u, anders ma. gesl.
Toegang: \$ 12/8

Wetenschappelijk museum met experimenten die u zelf mag doen en waar- aan zowel kinderen als volwassenen plezier beleven.

 CANADIAN MUSEUM OF NATURE
 240 McLeod St.
(niet ver van het Rideau Canal)
Ottawa, Ont. K2P 2R1
T (613) 566-4700 en 1-800-263-4433
www.nature.ca
Dag. 9–18 u, do.–vr. tot 20 u
Toegang: \$ 13/9

6 grote zalen met allerlei tentoonstellingsstukken, van zeebewoners tot fossielen. Een reis door de ontwikkelingsgeschiedenis van de aarde. Met diorama's en audiovisuele shows.

 CURRENCY MUSEUM OF THE BANK OF CANADA
In het Bank of Canada Building
245 Sparks St., Ottawa, Ont. K1A 0G9
T (613) 782-8914
www.currencymuseum.ca
Wegens verbouwingen tijdelijk gesl.
Gratis toegang

Museum met valuta uit alle eeuwen van de Canadese koloniatiegeschiedenis, waaronder ook bevervellen en internationaal geld.

 LAURIER HOUSE
335 Laurier Ave. E.
Ottawa, Ont. K1N 6R4
T (613) 992-8142
www.pc.gc.ca/laurierhouse
Juli–begin sept. dag. 10–17 u, anders
do.–ma. 10–17 u
Toegang: \$ 4/2

In deze prachtige villa woonden in de eerste helft van de 20ste eeuw 2 Canadese premiers, sir Wilfrid Laurier en William Lyon Mackenzie King.

 NATIONAL GALLERY OF CANADA
 380 Sussex Dr.
Ottawa, Ont. K1N 9N4
T (613) 990-1985
www.gallery.ca
Mei–sept. dag. 10–17 u, do. tot 20 u, anders ma. gesl.
Toegang: \$ 9

Het belangrijkste kunstmuseum van Canada. Het gebouw werd ontworpen door Moshe Safdie, de architect van Habitat '67 in Montréal, en is op zichzelf een architecturaal meesterwerk. Het museum biedt ook onderdak aan de collectie van het Canadian Museum of Contemporary Photography.

 RIDEAU HALL
1 Sussex Dr.
Ottawa, Ont. K1A 0A1
T (866) 842-4422, www.gg.ca
Juli–begin sept. dag. 10–16 u, anders alleen in het weekend
Gratis toegang

Rideau Hall is sinds 1867 de officiële ambtswoning van de Canadese gouverneurs-generaal.

 NOTRE-DAME CATHEDRAL BASILICA
385 Sussex Dr.
Ottawa, Ont. K1N 5J9
T (613) 241-7496
www.notredameottawa.com
Ma.–za. 10–18 u, zo. 8–20 u
Gratis toegang

Rooms-katholieke kathedraal die in de 2de helft van de 19de eeuw werd gebouwd en de oudste kerk van Ottawa is.

 OTTAWA LOCKS
T (613) 283-5170 en 1-888-773-8888
www.pc.gc.ca/rideau

Aan de monding van het Rideau Canal in de Ottawa River bevinden zich 8 sluizen die een hoogteverschil van 25 m overbruggen.

 PARLIAMENT BUILDINGS
7 Wellington St.
Ottawa, Ont. K1A 0A9
T (613) 992-4793 en 1-866-599-4999
www.parl.gc.ca

Dag. rondleidingen, mei–juni 9–19.30 u, anders 9–16.30 u, gratis toegang

De neogotische parlamentsgebouwen van de federale regering van Canada, het symbool van de stad. Rondleidingen door het middelste van de drie gebouwen, onder meer door de prachtige Library of Parliament en aansluitend naar de Peace Tower. 's Ochtends *Changing the Guard* (zie verder), 's avonds *Mosaika Sound and Light Show on Parliament Hill*.

 CHANGING THE GUARD
Voor de Parliament Buildings
T 1-800-465-1867
www.footguards.ca, www.grenadiers.ca
Eind juni–aug. dag. 10–10.30 u
Gratis toegang

Ceremoniële afwisseling van de wacht van twee historische Canadese regimenten, de Governor General's Foot Guards en de Canadian Grenadier Guards. De parade begint om 9.40 u aan de Cartier Square Drill Hall (2 Queen Elizabeth Dr.).

 MOSAIKA SOUND AND LIGHT SHOW ON PARLIAMENT HILL
Voor de Parliament Buildings
T 1-800-465-1867
www.parl.gc.ca/visitors
Dag. begin juli–half aug. 22 u, tot eind aug. 21.30 u, tot begin sept. 21 u, gratis toegang

30 min. durend klank- en lichtspel over de geschiedenis van Canada, in 2 talen, Frans en Engels.

 LADY DIVE TOURS
 59 Sparks St.

Ottawa, Ont. K0C 2B0
T (613) 223-6211
www.amphibus.com
Mei–half okt. dag. afvaarten 10.30–15 u, juli–aug. tot 20 u
Kaartje: \$ 31/22

Gevarieerde, 1 u durende rondleiding in een amfibievoertuig, eerst aan land langs de belangrijkste attracties in downtown, daarna op de Ottawa River aan de voet van de Parliament Buildings (na de middag het mooist door de zon beschenen).

 ROYAL CANADIAN MINT
320 Sussex Dr.
Ottawa, Ont. K1A 0G8
T (613) 993-8990 en 1-800-276-7714
www.mint.ca
Dag. 10–17 u
Rondleidingen: \$ 6/3, za.–zo. \$ 4,50/2,25 (zonder rondleiding)

In de Canadese munt worden medailles en gedenkmunten geslagen. Met interactieve munttentoonstelling.

 ROYAL CANADIAN MOUNTED POLICE
Musical Ride Centre, 1 Sandridge Rd.
Rockcliffe Stables
Ottawa, Ont. K1G 3J2
T (613) 741-4285
www.rcmp.ca
Mei–aug. dag. 9–15.30 u, anders di. en do. 10–13.30 u, gratis toegang

De thuisbasis van de mounties en hun zwarte paarden, waar ook de legendarische *Royal Canadian Mounted Police Musical Ride* geoefend wordt, een soort ballet te paard. Souvenirs vindt u in de mountieshop: www.themountieshop.ca.

 SUPREME COURT OF CANADA
301 Wellington St.
Ottawa, Ont. K1A 0J1
T (613) 995-4330 en 1-888-551-1185
www.scc-csc.gc.ca

Het opperste gerechtshof van Canada staat niet ver van het parlement.

 NATIONAL ARTS CENTRE
 53 Elgin St.
 Ottawa, Ont. K1P 5W1